

Ze soudků komárovských pamětí

Dostala se mi do rukou knížka – malá, v obyčejném papíru zabalená, nenápadná. Pokud teď předpokládáte, že byla Velká svým obsahem, nabitá událostmi, osobnostmi, pověstmi z dávných časů, lidskou bídou a slávou, pak předpokládáte správně. Přesně takové pocity ve mně vzbudila, když jsem se do ní začetla.

Do 268 stran se vešly paměti bratrské pokladny, dějiny železáren v Komárově, dějiny Komárova a přilehlých obcí, včetně pověstí, které se k nim vážou. Knihu v r. 1905 napsal a na vlastní náklady vydal Emil Ondříček účetní Komárovských železáren.

Možná vás také zaujmou události, osobnosti či místa o kterých jsem se v ní dočetla a o které bych se s Vámi ráda podělila.

Soudek č. 1

Ota z Losu

Jindřich Otta z Losu

Snad proto, že jsem o něm věděla tak málo ačkoliv tu v Komárově máme jeho náměstí nebo proto, že takové lidi nepotkáte každý den, jsem se rozhodla začít právě od jeho osobnosti.

Jindřich Otta z Losu zakoupil Komárov v r. 1602 od synů zemřelého Jiříka Pešíka (+1601). Jan Čáka v knize Podbrdskem od městečka k městu, předpokládá, že právě Jindřich Otta z Losu dal v Komárově postavit první vysokou pec. (v knížce Emila Ondříčka jsem takovou zmínku nenašla). Jeho rod vlastnil již dříve hutě v Popovicích a poblíž Králova Dvora, které prodal a následně koupil právě Komárov. V Komárově vybudoval pro horníky a hutníky špitál a z tehdejšího Zabudovského gruntu založil první komárovskou školu (dříve se nepravidelně vyučovalo na faře v Mrtníku).

Jindřich Otta z Losu se angažoval v protihabsburském odboji a v roce 1618 byl zvolen jedním z třiceti direktorů, kteří byli českými stavby pověřeni správou země. Proto byl po bitvě na Bílé Hoře uvězněn, odsouzen a dne 21. června 1621 popraven s ostatními vůdci stavovského odboje na Staroměstském náměstí. [2]

O jeho výpovědi při výslechu jsem se dočetla nejen v knížce Emila Ondříčka, ale našla jsem podrobně popsany průběh procesu i na stránkách českého rozhlasu, z jehož stránek http://www.rozhlas.cz/toulky/vysila_praha/_zprava/228214 cituji (mimochodem doporučuji přečíst si to celé):

A na lavici obžalovaných je další muž. Jindřich Otta z Losu. Rytíř, jinak purkrabí karlštejnský. Právě nad jeho chováním se Karel z Lichtenštejna velmi rozhořčoval. Čímpak ho Jindřich Otta nadzvedl ze židle? Tento osmdesátiletý kmet argumentoval způsobem, který exekuční komisaři považovali za provokaci. Na inteligenci soudců, kteří postrádali jakýkoli smysl pro humor, to bylo mnoho. Tvrdili, že si z nich obžalovaný dělá legraci. Copak oni to poznali? Pokud to nepoznali sami, tak jim to někdo určitě vysvětlil. A jak si tu legraci dělal? Tak například se ho ptali, proč dal z královské pokladnice rozprodat stříbro a drahokamy. Otta odpověděl s naprostou samozřejmostí, že veškeré ty skvosty byly nakoupeny z peněz zemských, proto mohly být také použity v nejvyšší nouzi pro obranu země. Což si tedy dovolil hodně. Všechny jeho odpovědi směřovaly k jednomu - všechno, co direktori dělal, mělo nějaké logické zdůvodnění. Smyslem jejich činů nebyla vzpoura proti císaři, ale obrana privilegií království. A tím se dalo zdůvodnit všechno. Ano. Vyhození místodržících z okna,

ustavení direktoria, uzavření konfederace, obrana země proti vpádu vojska, které plenilo, pálilo a vraždilo obyvatelstvo. "Jeho císařská Milost Ferdinand nikdy nevládl království, nejsa ani řádně zvolen, leč pouze přijat na revers," takhle se vyjádřil Jindřich Otta o svém panovníkovi. On sám ho (prý) považoval za nejvhodnějšího nástupce trůnu, když se o tom jednalo v roce 1617., ale nevzpíral se volbě nového krále Fridrich o dva roky později a tomuto zvolenému vládci zůstal věren až do jeho přemožení. A co nyní? Teď uznává za pána Ferdinanda, protože zvítězil. Ten ať rozhodne, zda čekatel trůnu a zvolený panující král jsou jedno a totéž. Otta se spoléhá na moudré rozhodnutí vládce - jinak by dávno prchl jako jiní ze země. To si tedy Otta z Losu naběhl. A přitom jeho obhajoba nepostrádá právní vtip, i když on sám nebyl ani právníkem, ani se neměl možnost poradit s advokátem. Rovněž s ostatními obžalovanými neměl šanci promluvit, rozesadili je v celách po jednom. Každopádně Lichtenštejna jeho slova velice popudila a na Ottu si do Vídně stěžoval nejvíc. Způsob obhajoby rytíře Jindřich Otty z Losu se velmi lišil od krotkého odprošování některých jiných obžalovaných. Soudcové něco takového nečekali a popuzovalo je to.

Str. 182 [1]: Pro tuto zlomyslnou výpověď, která však dle téže zprávy knížete z Lichtenštejna z důležitých příčin do rozsudku nebyla přijata, přisouzen byl Ottovi přísnější trest. Byl odsouzen ke ztrátě cti, statkův a hrdla tak, že mu ruka pravá měla býti uťata, tělo za živa čtvrceno a veřejně rozvěšeno a hlava jeho na věži mostecké vystrčena. Ale podle výpovědi z dne 26. května 1621 udělena mu byla milost ta, že s ostatními náčelníky vzpoury dne 21. července (zde se asi Emil Ondříček přehlédli a měl na mysli června) byl jenom sťat, tělo jeho čtvrceno a rozvěšeno, hlava pak na věži mostecké přibita.

Pohřben byl až 30. listopadu r. 1631.

Seznam použité literatury (zdroje):

1. *Paměti Bratrské pokladny a železáren C.T. Petzold a spol. v Komárově, Zároveň DĚJINY OBCE Komárova a blízkého okolí, Emil Ondříček, Nákladem vlastním v r. 1905 v Komárově*
2. *Podbrdskem od městečka k městu, Jan Čáka, Středočeské nakladatelství a knihkupectví v Praze v r. 1988*
3. *Internetové stránky českého rozhlasu – Toulky*
4. *Obrázek erbů z webových stránek: <http://otta.cechove.cz/rodina.htm>*

Za muzejní komisi v Komárově sepsala Markéta Křížová